

ความรู้และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุ Knowledge and Attitudes of Sexuality in The Elderly

มลฤดี โพธิ์พิจารย์*

ชัชวาล วงศ์สารี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่อาศัยในตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลแบบสอบถามความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และแบบสอบถามทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และ

ทัศนคติเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 48.00 และ 73.00 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ว่างานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมความรู้และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว รวมทั้งคณาจารย์ในสถาบันการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลประกอบการสอนเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุอย่างมีความสุขและทำให้เกิดเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุที่เหมาะสมในผู้สูงอายุและคู่สมรสต่อไป

คำสำคัญ : ความรู้ / ทัศนคติ / ผู้สูงอายุเพศสัมพันธ์

Abstract

This survey research aim to study were elderly knowledge and attitudes towards sexuality in Bangnanglee Sub district, Samut songkram Province. The sample group consisted of 100 respondents. The demographic questionnaire, The knowledge about sexuality questionnaire, The attitudes towards sexuality questionnaire. Descriptive statistics used for data analysis consisted of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings revealed that the knowledge and attitudes towards elderly sexuality was at the high level (48.00 and 73.00). This research can be used to promote knowledge and attitude of good sex within the family. The results of this study can be used as a guideline for the promotion of knowledge and attitudes about sexuality, happiness and sexuality in the elderly and spouses.

Keywords: Knowledge / Attitudes / Elderly / Sexuality

*อาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,
E-mail: monrudeessu@gmail.com, chutchavarn.wo@ssru.ac.th

บทนำ

องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้นิยามว่าประเทศใดมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นสัดส่วนเกินร้อยละ 10 หรืออายุ 65 ปีขึ้นไป เกินร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ ถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย (Aging Society) ประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องพบว่ามีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งหมด โดยคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2563 จะมีผู้สูงอายุเพิ่มสูงถึงประมาณร้อยละ 19.13 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) เพื่อกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการต่างๆ ที่ใช้ดำเนินการด้านผู้สูงอายุให้ชัดเจนแสดงให้เห็นว่าภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับระบบการดูแล และให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุได้แก่การให้บริการด้านสุขภาพ การจัดสวัสดิการทางสังคม การส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นการสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion) มีความสำคัญอย่างมากกับประชากรทุกช่วงวัยเพราะเป็นกระบวนการที่จะทำให้บุคคลสามารถดูแลสุขภาพตนเอง และดูแลคนอื่นให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกาย จิตใจ จิตสังคมที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามช่วงวัย (Trompeter, 2012) การสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุเป็นประเด็นหนึ่งที่บุคลากรด้านสุขภาพต้องให้ความสำคัญ และต้องดูแลแบบองค์รวม สำหรับผู้สูงอายุไทยสุขภาพทางเพศเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ถูกเก็บซ่อนไม่เปิดเผย ด้วยวัฒนธรรม มุมมองทางสังคม ค่านิยมที่เห็นว่าเรื่องเพศหรือเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่หน้าอายเมื่อต้องซักถามหรือกล่าวถึงด้วยความละเอียดอ่อนทางความรู้สึกที่มีผลด้านลบทางจิตใจสูง บุคลากรทางการแพทย์จึงมักมองข้ามปัญหาทางเพศสัมพันธ์ ไม่กล้าที่จะซักถามและไม่กล้าที่จะศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าว จากการทบทวนวรรณกรรมมีข้อมูลปัญหาทางเพศสัมพันธ์ ความรู้ ทัศนคติและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของผู้สูงอายุประเทศไทย ปรากฏจำนวนน้อยมาก (ชัชวาล วงศ์สารี, 2559) ซึ่งต่างจากต่างประเทศที่ตระหนักว่าปัญหาทางเพศและเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุเป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่บุคลากรทางการแพทย์ต้องตระหนักและให้ความสำคัญ (Delamater: Waite, Laumann, Das, & Schumm, 2012)

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดลักษณะของคน

ที่มีสุขภาพทางเพศ (Sexual Health) ประกอบไปด้วย การมีความสามารถที่จะมีความสุขทางกายและทางจิตใจ ภายใต้การควบคุมพฤติกรรมทางเพศของตนเองให้สอดคล้องกับจารีตของสังคมที่ดำรงเป็นการแสดงออกตามกฎเกณฑ์ จึงปราศจากความรู้สึกกลัว อับอายหรือการละอายต่อบาป (World Health Organization: WHO, 2014) ถ้าภาวะสุขภาพโดยรวมดี ไม่อยู่ในช่วงภาวะกำเริบของโรคประจำตัว ผู้สูงอายุเพศชายจะพบความผิดปกติในการแข็งตัวของอวัยวะเพศและเพศหญิงจะไม่พบอาการเจ็บขณะมีกิจกรรมทางเพศ ผู้สูงอายุกลุ่มนี้สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้ตามปกติ (ชัชวาล วงศ์สารี: 2559) ซึ่งเพศสัมพันธ์เป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องตามพัฒนาการ และเปลี่ยนแปลงไปตามวัยแต่จะไม่เลือนหายไปจากชีวิตของบุคคล (ชัชวาล วงศ์สารี, 2559; Lindau, 2010) ซึ่งถือว่าเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในสุขภาพทางเพศ อย่างไรก็ตามสุขภาพทางเพศหรือเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุยังมีความหมายมุกกว้าง กล่าวคือเพศสัมพันธ์เป็นพฤติกรรมการตอบสนองทางเพศที่ก่อให้เกิดความรู้สึกดีต่อด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งรูปแบบของพฤติกรรมมีความหลากหลาย เช่น การจับมือ การโอบกอด การจูบหรือหอมแก้ม การลูบคลำ การพูดคุยเปิดเผยในเรื่องเพศกับคู่สมรส การพูดคุยหรือได้ยินคำพูดเกี่ยวกับความรักและความห่วงใย การจินตนาการทางเพศ หรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองและพฤติกรรมที่มีการร่วมเพศ ความถี่ของการร่วมเพศ รสนิยมทางเพศ ความสนใจและความพึงพอใจในการร่วมเพศ (Adrienne, et al., 2010; Freeman, and Coast, E, 2013)

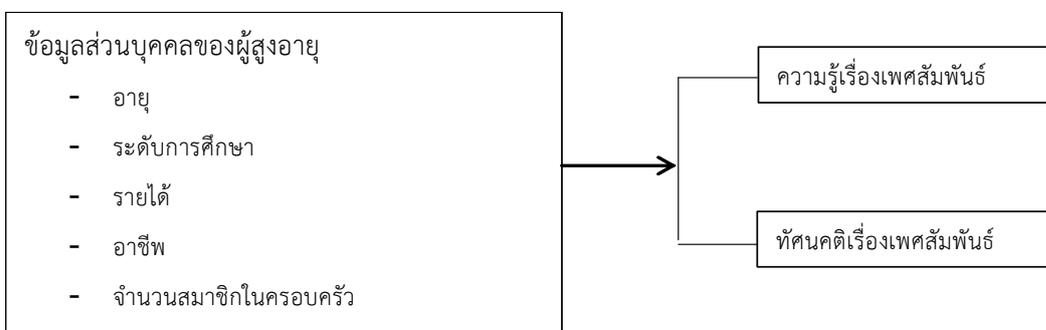
ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศโดยเป็นการรับรู้และความเข้าใจของผู้สูงอายุสตรีที่มีต่อเรื่องเพศสัมพันธ์จากผลการศึกษาในต่างประเทศพบว่า ความรู้ต่อการมีเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Lee, Kwon, Kim & Moon, 2007; Wang, Lu, Chen & Yu, 2008)

ทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศ โดยเป็นความรู้สึกนึกคิดและความคิดเห็นของผู้สูงอายุสตรีเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ อาจเป็นทัศนคติในทางบวกหรือในทางลบได้

จากผลการศึกษาในต่างประเทศพบว่า ทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Wang, et al., 2012)

สุขภาวะทางเพศจึงเป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพคู่หรือโสดก็สามารถมีความคิดการแสดงออกทางเพศได้อย่างเท่าเทียมกันของชายและหญิง ซึ่งเพศสัมพันธ์อาจเป็นพลังทางบวกของจิตใจที่ผู้สูงอายุแสดงออกให้อีกฝ่ายเห็นแต่ก็ยังพบข้อมูลบางการศึกษาที่ผู้สูงอายุชายอวัยวะเพศไม่แข็งตัวก่อเกิดความหดหู่ทางจิตใจ (ชัชวาล วงศ์สารี, 2559) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ ในตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากมีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมด้วยพื้นที่อยู่อาศัย สังคม วัฒนธรรมที่ต่างกันทำให้ผู้สูงอายุมีมุมมอง หลากหลายทางด้านทัศนคติ การแสดงออกทางเพศที่ต่างกันไปด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีและผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังสามารถมีกิจกรรมทางเพศได้อย่างเหมาะสมโดยเน้นในบทบาทการให้ความรู้ การเป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุซึ่งการให้ความรู้และคำปรึกษาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้สูงอายุเกิดความเชื่อมั่นในตนเองเกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้สูงอายุส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีโดยจะได้นำข้อมูลที่ค้นพบมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบการส่งเสริมสุขภาวะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทางเพศด้วยแรงสนับสนุนทางสังคมในผู้สูงอายุให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Descriptive research) เพื่อศึกษาความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เก็บข้อมูลในเดือน มีนาคม-มิถุนายน 2559

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยในพื้นที่ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2. ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์หมายถึง การรับรู้และความเข้าใจของผู้สูงอายุที่มีต่อเรื่องเพศสัมพันธ์
3. ทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความรู้เรื่องเพศความสัมพันธ์และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุที่อาศัยในพื้นที่ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 495 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสถานภาพคู่ โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ (1) การรับรู้บุคคล วัน เวลา สถานที่ปกติ (2) สื่อสารเข้าใจด้วยภาษาไทย และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยโดยสมัครใจ

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตรงกับเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 100 ราย ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร (Tabachnick & Fidell, 2010)

$$N \geq 50 + 8M$$

N คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

M คือ จำนวนตัวแปร

แทนค่าสูตร $N \geq 50 + 8M$

$$\geq 50 + (8 \times 5)$$

$$\geq 90$$

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายร้อยละ 20 จากการคำนวณ รวมเก็บข้อมูลกลุ่มจากตัวอย่าง 100 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและแบบสอบถามที่ได้มาจากแบบสอบถามอื่นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ จำนวนปีที่ใช้ชีวิตคู่สมรส ลักษณะที่อาศัยอยู่ร่วมกับคู่สมรส ลักษณะครอบครัวและจำนวนสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์พัชรินทร์ ทวีพิเศษ (2547) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ และลักษณะเป็นแบบชนิดเลือกตอบ 2 ตัวเลือกคือ ใช่ ไม่ใช่ แบบสอบถามชุดนี้ได้นำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย และคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธี Kuder-Richardson (KR-20, KR-21)

เกณฑ์การให้คะแนนความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์กำหนดไว้ ดังนี้

ถ้าตอบใช่ ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบไม่ใช่ ให้ 0 คะแนน

การแปลผลหลังจากนำคะแนนทุกข้อมารวมกัน มีคะแนนตั้งแต่ 0-10 คะแนน โดยแบ่งคะแนนเป็น 3 ช่วง ใช้วิธีนำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนชั้น (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549) และกำหนดระดับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์เป็น 3 ระดับ ได้ดังนี้

คะแนน 8-10 หมายถึง มีระดับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ดี

คะแนน 4-7 หมายถึง มีระดับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ปานกลาง

คะแนน 0-3 หมายถึง มีระดับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์น้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้ของพัชรินทร์ ทวีพิเศษ (2547) ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามด้านบวก 8 ข้อ และข้อคำถามด้านลบ 8 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามชุดนี้ได้นำไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุสุจริตที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83

การแปลผล หลังจากนำคะแนนทุกข้อมารวมกัน มีคะแนนตั้งแต่ 16-80 คะแนน โดยแบ่งคะแนนเป็น 3 ช่วง ใช้วิธีนำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุดหารด้วยจำนวนชั้น (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549) และกำหนดระดับทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์เป็น 3 ระดับ ได้ดังนี้

คะแนน 60-80 หมายถึง มีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ดี

คะแนน 38-59 หมายถึง มีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ปานกลาง

คะแนน 16-37 หมายถึง มีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ไม่ดี

3. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและได้รับการอนุมัติแล้วเลขจริยธรรม COA. 1-030/2017

3.2 เข้าพบผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้างต้น ผู้วิจัยเริ่มการสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย การพิทักษ์สิทธิ ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล และเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยดังกล่าว

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถาม เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 30 นาทีต่อคน ในห้องมีเสียงรบกวนน้อยที่สุด และมีความเป็นส่วนตัว เนื่องจากข้อคำถามของแบบสอบถามมีความละเอียดอ่อนกับความรู้สึกและเป็นเรื่องส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ในการแจกแบบสอบถามจึงเรียงลำดับ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และแบบสอบถามทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุ โดยแบบสอบถามทั้งหมดจะปิดผนึกในซองสีน้ำตาลและไม่มีกระดาษชื่อ-สกุล

3.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อยและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามและกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลมาประมวลผลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3.5 ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อยและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามและกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ผู้วิจัยรวบรวม

ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลมาประมวลผลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยนำข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ ทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้สูงอายุในตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดสกลนคร จำนวน 100 คน

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 60-69 ปีมากที่สุด มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 70-79 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.00 และรองลงมาจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยที่สุดคือจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.00 ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.00 และน้อยที่สุดคือมีรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.00 มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 42.00 และรองลงมาคืออาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยที่สุดคืออาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ/เอกชน คิดเป็นร้อยละ 1.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ชีวิตคู่กับสามีหรือภรรยาคนปัจจุบัน ตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 69.00 และรองลงมา 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.00 และน้อยที่สุด คือ น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.00 ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 65.00 และรองลงมาเป็นครอบครัวขยายคิดเป็นร้อยละ 35.00 และจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 และรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยที่สุดคือระหว่าง 11-15 และ 16 คน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ (n=100)

ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ดี	45	45.00
ปานกลาง	48	48.00
น้อย	7	7.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 45.00 น้อยที่สุดระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับของทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ (n=100)

ทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ดี	24	24.00
ปานกลาง	73	73.00
น้อย	3	3.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 73.00 รองลงมาคือระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 24.00 น้อยที่สุดคือระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยความรู้และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้จะเห็นว่าผู้สูงอายุยังคงประกอบอาชีพเนื่องจากผู้สูงอายุในเขตชนบทที่ยังคงประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมนั้นยังคงมีร่างกายที่แข็งแรง จึงยังคงมีเพศสัมพันธ์ได้มากกว่าผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพอื่นหรือผู้สูงอายุที่ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรเลยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 45.00 น้อยที่สุดระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.0 แม้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา แต่พบว่า มีความรู้ในระดับดีและปานกลาง อธิบายได้ว่า ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางเพศ โดยเป็นการรับรู้และความเข้าใจของผู้สูงอายุสตรีที่มีต่อเรื่องเพศสัมพันธ์ จากผลการศึกษาในต่างประเทศพบว่า ความรู้ต่อการมีเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติ (Jeanne, 2011; Kim, 2013) และการศึกษาในประเทศไทยพบว่า มีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 6.5 ที่ต้องการความรู้เพิ่มเติมซึ่งเนื้อหาที่ต้องการรู้นี้สอดคล้องกับปัญหาที่พบ โดยเฉพาะเรื่องทัศนคติที่ดีของผู้สูงอายุหญิงจะลดลงหลังการหมดประจำเดือน (เขมิกา ยามะรัต, 2556) ซึ่งจะต่างจากผู้สูงอายุชายที่มีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่าผู้สูงอายุหญิง และพบว่า การสื่อสารเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุหญิงยิ่งอายุมากขึ้น ยิ่งไม่กล้าพูดคุยเรื่องเพศกับคู่ชีวิต ในขณะที่ผู้ชายกลับพูดคุยเรื่องเพศมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น (เขมิกา ยามะรัต, 2556) ด้านทัศนคติพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ในระดับดี

คิดเป็นร้อยละ 24.00 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 73.00 น้อยที่สุด คือ ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.00 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพงษ์ศักดิ์หมีนศักดิ์ดา และวาทีณี บุญชะลิกษ์ (2557) พบว่า ผู้สูงอายุที่คิดว่าผู้สูงอายุไทยส่วนใหญ่ไม่มีเพศสัมพันธ์กันแล้วยังคงมีเพศสัมพันธ์อยู่เพียงร้อยละ 17.0 ส่วนผู้สูงอายุที่คิดว่า

ผู้สูงอายุไทยยังคงมีเพศสัมพันธ์กันอยู่นั้น มากกว่าครึ่งยังคงมีเพศสัมพันธ์อยู่ ร้อยละ 55.7 จะเห็นว่าผู้สูงอายุที่มีทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยสูงอายุไปในทางบวกจะยังคงมีเพศสัมพันธ์อยู่ ในทางกลับกัน ผู้สูงอายุที่มีทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยสูงอายุไปในทางลบ ก็จะไม่มีการมีเพศสัมพันธ์แล้วโดยผู้สูงอายุที่ยังคงมีเพศสัมพันธ์อยู่ส่วนมากให้ความเห็นเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ยังคงมีเพศสัมพันธ์มากที่สุดคือ เป็นเรื่องธรรมชาติ ร้อยละ 26.1 รองลงมาคือ แล้วแต่ใจคน เป็นเรื่องของเขา ร้อยละ 21.7 และยังคงแข็งแรงอยู่ ร้อยละ 12.0 และเมื่อพิจารณาถึงผู้สูงอายุชายและผู้สูงอายุหญิง พบว่าผู้สูงอายุชายที่ยังคงมีเพศสัมพันธ์อยู่ให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องธรรมชาติและแล้วแต่ใจคนเป็นเรื่องของเขา ร้อยละ 24.3

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลสามารถส่งเสริมความรู้และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุและบุคคลภายในครอบครัวเพื่อให้มีสุขภาพทางเพศร่วมกันอย่างมีความสุขและทำให้เกิดสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมในผู้สูงอายุและคู่สมรส

1.2 ด้านการศึกษาพยาบาล คณาจารย์ในสถาบันการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลประกอบการสอนเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ในผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 พยาบาลและนักวิจัยควรนำผลการวิจัยไปต่อยอดหรือขยายผลโดยการศึกษเพิ่มเติมในกลุ่มอื่น ได้แก่ ผู้สูงอายุชายที่เป็นคู่สมรสของผู้สูงอายุหญิง เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเพื่อออกแบบโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมของผู้สูงอายุและคู่สมรส

เอกสารอ้างอิง

- เขมิกา ยามะรัต. (2556). โครงการวิจัยสุขภาพทางเพศของผู้สูงวัยในพื้นที่นครราชสีมาสิงห์บุรีและปทุมธานี. วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.).
- ชัชวาล วงศ์สารี. (2559). บทบาทพยาบาลกับการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีปัญหาเพศสัมพันธ์ วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน. 22(2), 128-136.
- ทัศนาศูววรรณะปรกรณ์. (2552). ความรู้และทัศนคติต่อการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่" วารสารวิชาการสาธารณสุข, 18(6), 873.
- ปวีณา เพิ่มพูล. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางเพศและความพึงพอใจทางเพศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเพศศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ ทักพิเศษ. (2547). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการเผชิญความจริงที่มีต่อความรู้ เจตคติ และความวิตกกังวลในเรื่องเพศสัมพันธ์ของสตรีวัยหมดระดู ในคลินิกวัยทอง โรงพยาบาลห้วยผึ้ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์ศักดิ์ หมื่นศักดิ์, และวาทีณี บุญชะลิกษ์. (2557). "เพศสัมพันธ์ในวัยสูงอายุ: ศึกษาในเขตชนบทจังหวัดกาญจนบุรี" วารสารประชากร, (2), 93-108.

- สุทาร์ตน์ ชูรส. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ของผู้สูงอายุชาย. วิทยาลัยพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Adrienne, E., Sarah, R., Avi S. (2010). *Technologies of Sexiness: Theorizing Women's Engagement in the Sexualization of Culture, Feminism & Psychology*. Sage. 20(1): February 2010.doi:10.1177/0959353509351854.
- Daisy, B. K., (2017). *Promotion of Sexuality Health and Wellbeing among Elserly Nursing Home Resident*. Thesis Ph.D. (Degree Programe in Nursing), arcada university of applied sciences : Finland.
- Danielle, L. A., Ana, P. O. M., Marcia, C. L., and Julia, C. M. V.(2016). The exercise of sexuality among the elderly and associated factors. *Gerontol j* ,19(5), 861-869.
- Delamater, J. D., & Sill, M. (2012). Sexual Expression in Later Life: A Review and Synthesis. *Journal of sex Research*, (49), 125-141.
- Freeman, E.,and Coast, E.(2013). Sex in older age in rural Malawi. *Ageing and societ*, 34(7), 1118-1141.
- Jeanne, L. S. (2011). Older woman, marital relationships, and sexuality in china. *Springer Science Business Media*, (36), 361-377.
- Kim, Y., & Yoo, Y. J. (2013). Gender differences in factors influencing sexual satisfaction in Koreaon. *older adults*, (56), 321-326.
- Lindau, S. T., Gaviloba, N. (2010). Sex, Health, and Years of sexually active life gained due to good health: evidence from two US population based cross sectional surveys of ageing. *British Medical Journal*, (340), 810.
- Raefa, R.A., and Alam, Doaa, S. F.(2016). Knowledge, attitude and practice of elders about sexuality. *Journal of Nursing Education and Practice*, 6(12), 24-33.
- Trompeter, S. E., Bettencourt, R., & Barrett-Connor, E. (2012). Sexual activity and satisfaction in healthy community-dwelling older woman. *National institutes of health*, (125), 37-43.
- Wang, T. F., Lu, C. H., & Chen, I. J. (2012). Sexual knowledge, attitudes and activity of older People in Taipei, Taiwan. *Journal of Clinical Nursing*, 17(4), 443-450.
- World Health Organization. (2014). *Ageing and Life Course*. [Online] Retrieved December 21, 2016, from http://www.who.int/ageing/active_ageing/en.

